

C5. Leerlingenzorgparagraaf School ondersteuningsprofiel

C5.1 Inleiding

De Wet Passend Onderwijs is het sluitstuk van een langlopend proces waarin getracht wordt het onderwijs steeds beter af te stemmen op (grote) verschillen tussen kinderen. Net als in andere maatschappelijke sectoren, wil men graag zorg bieden in een natuurlijke setting. Schotten tussen regulier en speciaal onderwijs verdwijnen en maken plaats voor flexibele vormen van samenwerking.

In meerdere opzichten is passend onderwijs een cultuurverandering. Het doet een appèl op alle betrokkenen om met elkaar zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de verschillen die er nu eenmaal tussen leerlingen bestaan. Het impliceert dat leraren hun professionele rol opvatting van 'tijdig signaleren en verwijzen' vervangen door 'hoe kan ik mijn onderwijs passend maken'.

Het begrip passend onderwijs verwijst dus niet alleen naar wettelijke regels die moeten garanderen dat alle leerlingen onderwijs krijgen dat past bij hun mogelijkheden. In de uitwerking gaat het om (bestuurlijke) afspraken over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden binnen scholen en samenwerkingsverbanden en 'mentale betrokkenheid' van leraren bij het proces, maar ook loslaten van routines en gedragsverandering.

Bij het onderwijs aan leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften is diagnostiserend onderwijzen van grote betekenis. Dat houdt in dat planmatig wordt gewerkt volgens de cyclus: signaleren (vaststellen om welke problemen het gaat), een plan maken over wat te doen, dat plan uitvoeren, kijken wat de resultaten zijn en het op grond daarvan bijstellen van het onderwijs (Handelingsgericht Werken, HGW).

Als kapstok fungeert een drie-lagen-model. De eerste laag, de basis, bevat maatregelen waar alle leerlingen van profiteren zoals: goed klassenmanagement, heldere instructies, een interactieve benadering van leerlingen en diagnostiserend onderwijzen. De tweede laag bestaat uit voorzieningen voor leerlingen met 'speciale onderwijsbehoeften' in de vorm van een uitbreiding of intensivering van het gangbare onderwijsaanbod, opdat ook deze leerlingen alsnog de onderwijsdoelen bereiken. De derde laag bevat specialistische maatregelen voor individuele leerlingen; binnen of buiten de school; ter aanvulling of ter ondersteuning van de overige maatregelen.

Naast deze indeling staat de preventieve invulling van taken. Daarin is de leidende gedachte: we investeren in de eerste laag om die zo sterk mogelijk te maken (hoge basiskwaliteit primaire preventie). Om dat te bereiken wordt 'verwijzen' niet gestimuleerd. Signaleert men problemen, dan wordt vooral ingezet op professionalisering en ondersteuning op de werkvloer: er worden concrete pogingen ondernomen het handelingsrepertoire van leraren te vergroten. Vanuit dit perspectief krijgen de taken bieden op alle lagen een andere invulling. Van groepsleraren wordt verwacht dat zij al hun leerlingen steun en begeleiding bieden. En bij twijfel raad vragen aan anderen. Van (intern) begeleiders wordt verwacht dat zij op hun beurt leraren ondersteunen (secundaire preventie); hun taak bestaat uit coaching en consultatie bij het vormgeven van de tweede laag. De onderliggende gedachte is dat maatregelen in de drie 'lagen' alleen gecombineerd effect hebben. Het bewaken van die samenhang, bijvoorbeeld door de verantwoordelijkheid bij de groepsleraar te houden, wordt daarmee een belangrijke opgave.

C5.2 Typering van de school; in relatie tot de leerlingenzorg en de daaraan verbonden opdracht voor schoolconcept en aandachtsvelden.

Zorg en begeleiding

Uitgangspunt is denken aan en in kansen voor iedere betrokkene. Dit doen we door het onderwijs af te stemmen op de leerbehoefte/ kracht van ieder, om zich optimaal te ontwikkelen binnen de mogelijkheden. We willen hierbij rekening houden met de onderlinge verschillen.

- In het kader van de leerlingenzorg volgen we leerlingen vanuit observaties. We kijken naar zowel product als proces, resultaten en de registratie van het leerlingvolgsysteem. Analyse van gegevens leiden tot conclusies betreffende behoeften van het individuele kind op zowel cognitief als sociaal-emotioneel gebied. De zorg, die nodig is, vindt waar mogelijk binnen de groep plaats onder begeleiding van de leerkracht. Bij specifieke zorg wordt de expertise van de remedial teacher, interne begeleider en/of externe instantie ingezet en onze aanpak in een handelingsplan vast gelegd.
- Meten is weten. We toetsen de leerlingen om de resultaten te meten en te kijken waar en op welke manier het onderwijsaanbod veranderd kan worden.
- We zoeken naar een goede balans tussen individuele zorg en groepszorg.
- Cognitie en welbevinden dient in evenwicht te zijn.
- De leerlingenzorg is een gezamenlijke team verantwoordelijkheid. Dit blijkt uit de groepsbespreking, leerlingbespreking en consultatie.
- Om vanuit meerdere perspectieven te kijken voeren we gesprekken met leerlingen en ouders. Vanuit wederzijds vertrouwen, in open communicatie en met respect, delen en bespreken we de zorg.
- Ook wordt steeds bekeken of wij op een verantwoorde, juiste wijze zorg bieden. Wij bespreken hierbij ook onze mogelijkheden en grenzen. Voor onze school zijn de grenzen aan de zorg bereikt als het welbevinden van het kind in de knel komt en/of het team in handelingsverlegenheid komt.

C5.3 Basisondersteuning binnen Meerderweert

Om haar missie te realiseren heeft het SWV een ambitieuze kwaliteitsstandaard afgesproken. De doelstelling van het SWV is dat alle basisscholen in het ondersteuningsprofiel van het SWV beschreven voldoen aan een hoge basisondersteuning en zodoende krachtige scholen zullen zijn, die voor al hun leerlingen op de niveaus 1 t/m 3 van het ondersteuningsmodel adequaat tegemoet kunnen komen aan de onderwijsbehoeften. Alle scholen hebben hun huidige mogelijkheden om leerlingen te begeleiden en ondersteunen beschreven in het schoolondersteuningsprofiel (SOP). De scholen van MeerderWeert hanteren het burgerschapsperspectief. Uitgangspunt van het burgerschapsperspectief is dat mensen met een beperking in de eerste plaats gelijkwaardige burgers in de samenleving zijn. Alle schoolprofielen tezamen geven een overzicht van aanbod aan voorzieningen dat sluitend is en tegemoet komt aan de vraag van leerlingen die vastgelegd is in onderwijszorgarrangementen.

Basisondersteuning

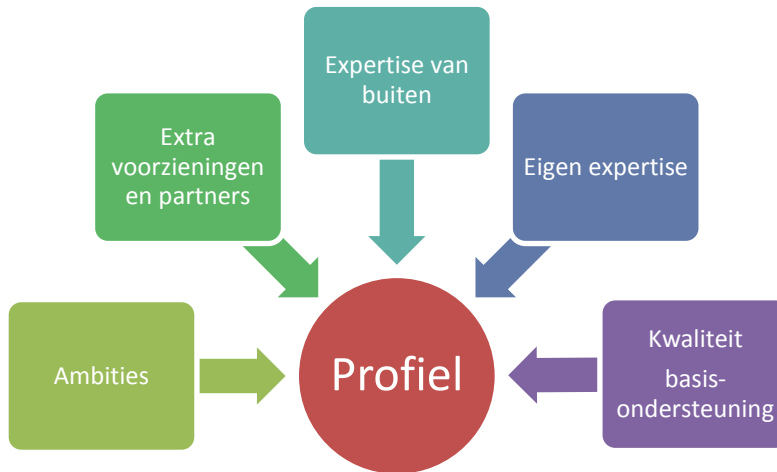
Met basisondersteuning bedoelen we datgene wat de leerling in handelingsgerichte termen van een leraar, groep en omgeving nodig heeft, om zich binnen die situatie optimaal te ontwikkelen.

De vier aspecten van basisondersteuning zijn:

1. Basiskwaliteit.

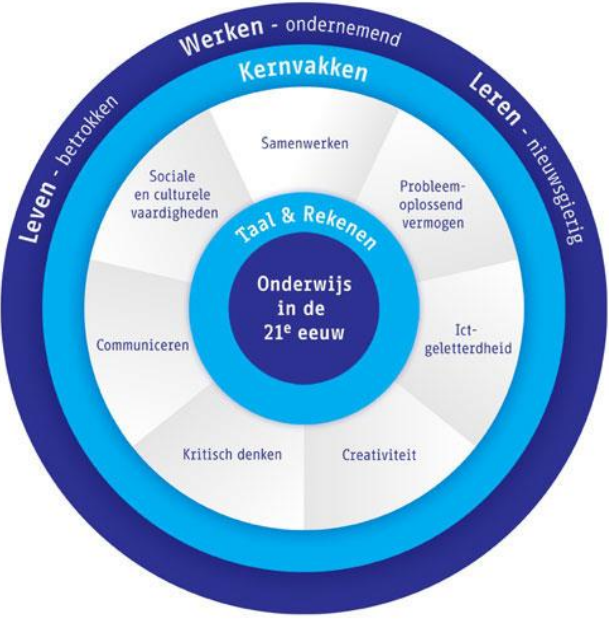
De minimale kwaliteit die gemeten wordt door de inspectie van het onderwijs met Behulp van het toezichtkader. Scholen die onder de basistoelicht van de inspectie van het onderwijs vallen, hebben hun basiskwaliteit op orde.

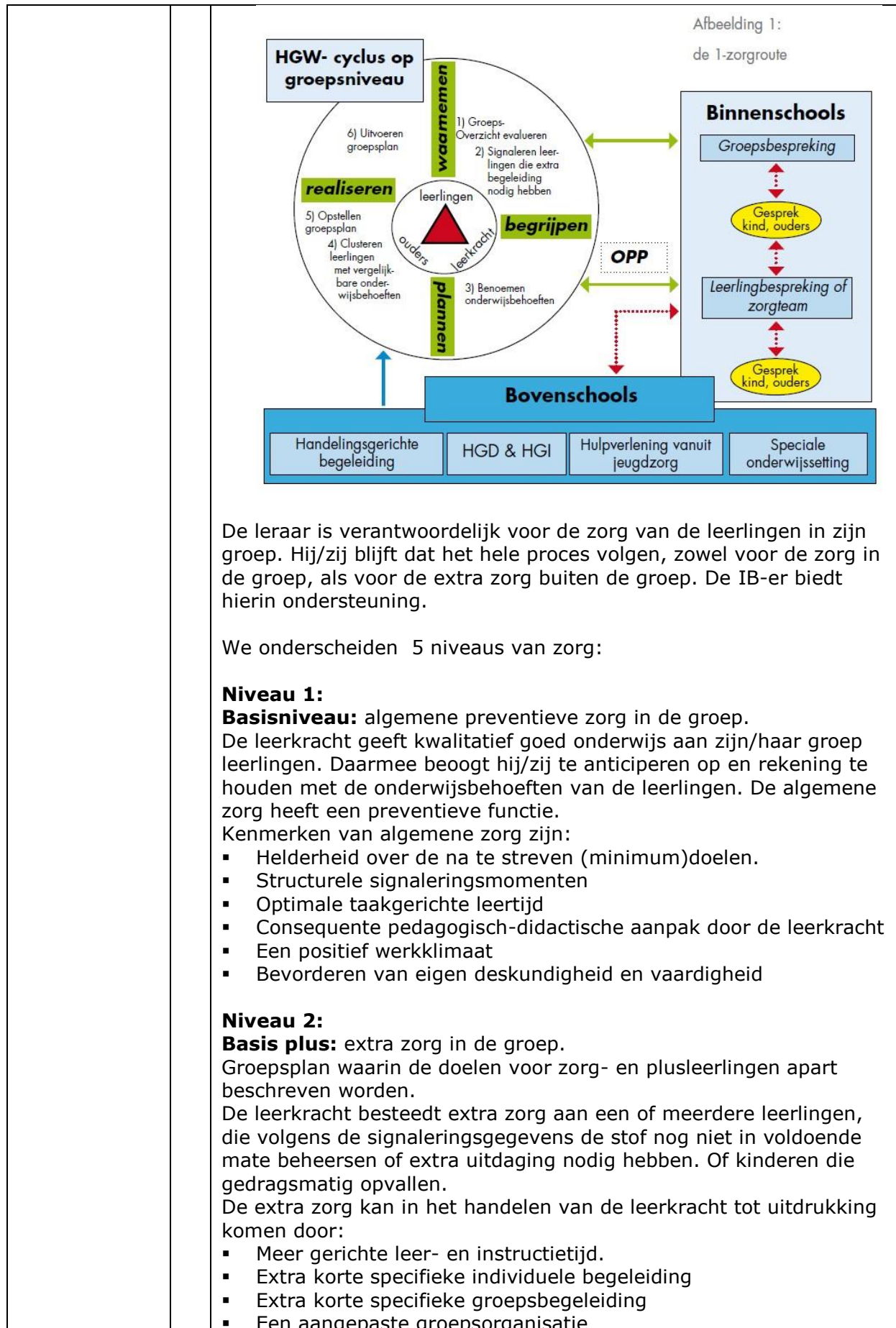
- Basiskwaliteit is dus slecht één aspect van de basisondersteuning.
2. Preventieve en lichte curatieve interventies.
Zoals een aanbod voor leerlingen met dyslexie, dyscalculie of een afspraak voor het voorkomen van gedragsproblemen.
  3. Ondersteuningsstructuur.
De wijze waarop de school de ondersteuning aantoonbaar heeft georganiseerd, er naar handelt en met andere organisaties en specialisten samenwerkt.
  4. Planmatig werken.
De manier waarop de school nagaat welke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften leerlingen hebben, daarop een passend onderwijsaanbod organiseert en dat evalueert.

Kwaliteits aspect	N r	Standaard en basisondersteuning
Opbrengsten	1	<p>De opbrengsten van de school liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie verwacht mag worden.</p> <p>A. De taalresultaten liggen op dit niveau B. De rekenresultaten liggen op dit niveau C. Leerlingen doorlopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van 8 jaar. D. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden. E. De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht. F. Scholen werken volgens de 1-zorgroute.</p> <p>Met de 1-zorgroute wordt op groeps-, school- en bovenschools niveau het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De kern van de 1-zorgroute is de cyclus van handelingsgericht werken met groepsplannen. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt.</p> <p>In de groep. De cyclus van handelingsgericht werken wordt tenminste twee keer per jaar door de leraar doorlopen en kent de volgende stappen: 1. evalueren en verzamelen van gegevens; 2. signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;</p>

		<p>3. het benoemen van specifieke onderwijsbehoeften; 4. het clusteren van leerlingen met gelijksoortige specifieke onderwijsbehoeften; 5. opstellen van het groepsplan; 6. uitvoeren van het groepsplan.</p> <p>De uitkomsten worden vastgelegd in een digitaal leerlingvolgsysteem (LOVS + Eduscope).</p> <p>Schoolniveau. Elke school richt een ondersteunende structuur in, waarbij de leraar ondersteund wordt bij het doorlopen van de cyclus van handelingsgericht werken. De intern begeleider is hierbij de coach van de leraar. Hiervoor heeft de intern begeleider drie ankerpunten in de begeleiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ de groepsbespreking; ▪ de leerlingbespreking; ▪ de klassenconsultatie. <p>De school beschrijft hoe onderwijsprogramma's en leerlijnen afgestemd zijn op leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie. De begrenzing van ondersteuning voor leerlingen op basis van IQ alleen wordt vermeden. Voor leerlingen die (structureel) op een of meerdere punten een afwijkend onderwijsprogramma volgen (een arrangement) stelt de school een ontwikkelingsperspectief op. Dit beschrijft hoe dicht de leerling de gestelde doelen kan benaderen en welke extra ondersteuning daarvoor nodig is.</p> <p>Hiernaast wordt van de directie onderwijsinhoudelijk leiderschap gevraagd.</p> <p>Bovenschools niveau. Scholen, instellingen en professionals werken zodanig met elkaar samen dat er een integraal en passend arrangement is voor leerlingen en hun opvoeders die bijzondere ondersteuning nodig hebben.</p>
Onderwijsleer proces	2	<p>De school biedt een uitdagende leeromgeving, hanteert effectieve instructie-methoden en hanteert bewezen (ortho)pedagogische en (ortho)didactische programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen van gedragsproblemen.</p> <p>De aangeboden leerstofinhouden bereiden de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving. (Koersplan MeerderWeert 21ste eeuw vaardigheden).</p>

		
	3	<p>Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen. (missie/visie (boven)school)</p> <p>De school heeft een adequate aanpak ten behoeve van het voorkomen van gedragsproblemen. Zij hanteert een anti-pestbeleid, zij werkt volgens het handelingsprotocol kindermishandeling en heeft een protocol medisch handelen. De school werkt met een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem.</p>
	4	<p>De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteit efficiënt en houden leerlingen taak betrokken. (IG(DI)-model).</p>
	5	<p>De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen. De leraren geven gedifferentieerd instructie op basis, breedte en verdiept niveau.</p> <p>Het team werkt gericht aan haar handelingsbekwaamheid en competenties.</p>
Opbrengst gericht werken & extra ondersteuning	6	<p>De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.</p> <p>A. De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.</p> <p>B. De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.</p> <p>C. De leraren signaleren vertraagde/stagnerende en versnelde ontwikkeling bij kinderen vroegtijdig.</p> <p>D. De school werkt conform de protocollen " Leesproblemen & Dyslexie en " Protocol Ernstige RekenWiskunde problemen en Dyscalculie.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Extra pedagogische maatregelen ▪ Aangepaste materialen <p>Concreet betekent dit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kringgesprekken ▪ Individuele gesprekken zowel met ouders als met leerlingen ▪ Plaats van de leerling in de groep ▪ Observaties ▪ Pre-instructie, verlengde instructie, instructietafel, duo-werk ▪ Samenwerkend leren ▪ Samenstellen van handelingsplannen ▪ De extra zorg wordt beschreven in het groepsplan / Eduscope. <p>Niveau 3: Basis plus extra (intern): speciale zorg in overleg met de intern begeleider (leerlingbespreking) Op basis van een analyse en diagnose van de verzamelde gegevens stelt de leerkracht (eventueel samen met de IB-er) een aanvulling op het groepsplan op. De ouders worden op de hoogte gebracht van deze aanpak. De leerkracht voert de aanpak in de groep uit.</p> <p>Bij het inzetten van de speciale zorg kan men denken aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Didactisch aangepaste instructiewijze. ▪ Ondersteunen van het proces door aangepaste materialen ▪ Een positief werkklimaat creëren ▪ Gesprekken met ouders en/of leerlingen ▪ Verwijzen naar derden o.a. jeugdarts, logopediste, CJG, audiologisch centrum enz. <p>Niveau 4: Basis plus extra (extern): speciale zorg in overleg met intern begeleider met externe ondersteuning (handelingsgerichte diagnose, consultatie en/of begeleiding). Door de leerkracht, de intern begeleider en andere externe instanties wordt op basis van school specifieke informatie en de gegevens uit extern onderzoek een plan van aanpak opgesteld. Dit wordt verwerkt in het groepsplan of in individuele aanpassingen in het groepsplan. Dit plan van aanpak wordt voor een vastgestelde periode in de groep uitgevoerd, de intern begeleider kan hier ondersteuning bieden. Ook kan er ondersteuning geboden worden in de vorm van ambulante begeleiding vanuit het speciaal (basis)onderwijs. Als de vastgestelde periode van het handelingsplan eindigt, wordt er geëvalueerd met alle betrokkenen. Op basis van deze evaluatie zal men beslissen over de voortgang, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Verlenging van de werkperiode ▪ Leerling aanmelden bij een andere basisschool of een TLV aanvragen voor aanmelding S(B)O. ▪ Einddoelen voor de leerling aanpassen aan zijn/haar mogelijkheden (OPP) <p>Instanties en/of werkzaamheden waarmee men dan te maken kan krijgen, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bureau Jeugdzorg ▪ GGZ
--	---

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Advies en Meldpunt Kindermishandeling ▪ Audiologisch Centrum ▪ Mutsaersstichting ▪ Maatschappelijk werk ▪ Riagg ▪ CJG ▪ S(B)O ▪ Onderwijskundig rapport <p>Niveau 5: Extern: Zeer speciale zorg in het SO of SBO. Aanvragen TLV. De leerling is geplaatst binnen het SBO of SO en wordt daar verder begeleid.</p>
Ondersteuningsstructuur	7	<p>De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra ondersteuning.</p> <ol style="list-style-type: none"> A. De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben. B. Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens stelt de school een ontwikkelingsperspectief (OPP) op voor de leerling die extra ondersteuning nodig heeft en bepaalt aan de hand hiervan de aard van de extra ondersteuning en het uitstroomprofiel. C. De school voert de extra ondersteuning planmatig uit in de vorm van een intensief dan wel verdiept arrangement adhv leerroutes voor taal en rekenen. D. De school evalueert 2x per jaar de effecten van de uitvoering van het arrangement. E. De school toets deze leerlingen adaptief, zodat de vaardigheidsgroei goed gevolgd wordt. F. De school (IB-er) kan bij het bovenschools Intern Ondersteuningsteam (IOT) advies en ondersteuning vragen voor deze leerlingen en waar nodig met inzet van expertise van andere scholen en ketenpartners. G. De leraren hebben kennis van de cognitieve, sociale, fysieke en mentale ontwikkeling van kinderen.
Kwaliteitszorg	8	<p>De school heeft een systeem van kwaliteitszorg.</p> <ol style="list-style-type: none"> A. De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingpopulatie. De school heeft haar leerlingpopulatie in beeld. B. De school evalueert minimaal 2x per schooljaar de resultaten van de geleverde onderwijsondersteuning aan de leerlingen (en ouders). C. De school werkt systematisch aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. In het jaarplan van de school staat aan welke kwaliteiten dat schooljaar wordt gewerkt. In het schoolplan staat de ontwikkeling voor de komende vier jaar. D. De school legt halfjaarlijks verantwoording af over de gerealiseerde onderwijskwaliteit aan bovenschoolse directie en andere belanghebbenden. E. De school werkt aan ouderbetrokkenheid 3.0. Ouders kunnen samen met de school en ieder met een eigen verantwoordelijkheid werken aan de ontwikkeling van het individuele kind. Ouders mogen verwachten dat scholen zorgen voor deskundig personeel.

		<p>Dat geeft vertrouwen in de kwaliteit van de uitvoering van het schoolondersteuningsprofiel. Omgekeerd mag van ouders worden verwacht dat zij de school en de leerkracht steunen in de gekozen aanpak en dat zij thuis zo veel als mogelijk complementair handelen.</p> <p>De rol van ouders en de school bij onderwijs en opvoeding is dus niet gelijk, maar wel gelijkwaardig. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Scholen zijn primair verantwoordelijk voor het onderwijs. Onderwijs en opvoeding zijn zo nauw verbonden dat scholen en ouders als partners moeten optrekken om de gezamenlijke doelstelling: kinderen maximale kansen bieden, te bereiken.</p>
Wet- en regelgeving	9	De school heeft het schoolondersteuningsprofiel adhv het Q3 model over de basiskwaliteit opgenomen in de schoolgids en schoolplan.

C5.4 Basisondersteuning op onze school

We hebben de basisondersteuning op onze school geïnventariseerd aan de hand van het Q3 model. Het is ingevuld door de directeur, intern begeleider en een leerkracht uit de onder-, midden- en bovenbouw.

Over het algemeen scoren we op de meeste onderdelen een voldoende tot goede ontwikkeling.

	Basisprofiel PO	Brinnr	School			
		07DN	De Zonnehof			
			Goed	Voldoende	Matig	Onvoldoende
standaard 1 Veiligheid						
	1 Wij gaan vertrouwelijk om met informatie over leerlingen		■			
	2 Onze leerlingen voelen zich veilig op school		■			
	3 Wij zorgen voor respectvolle omgangsvormen in de school		■			
	4 Wij hanteren regels voor veiligheid en omgangsvormen		■			
	5 Wij hebben inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen			■		
	6 Wij hebben zicht op de incidenten die zich voerdoen		■			
	7 Ons beleid is gericht op het voorkomen en aanpakken van incidenten		■			
	<i>Leerlingen ontwikkelen zich op onze school in een veilige omgeving</i>		■			
standaard 2 Afstemming						
	1 Wij hebben extra (orthodidactische) materialen		■			
	2 Wij bieden extra leerstof aan voor kinderen met een taalachterstand			■		
	3 Wij stemmen de leerstof af op verschillen tussen leerlingen		■			
	4 Wij stemmen de onderwijstijd af op verschillen tussen leerlingen			■		
	5 Wij stemmen de werkvormen af			■		
	6 Wij geven leerlingen extra en directe feedback		■			
	7 Wij stemmen de instructie af op verschillen tussen de leerlingen		■			
	8 Wij stemmen de verwerking af op verschillen tussen de leerling		■			
	<i>Wij werken met methoden en aanpakken die afgestemd zijn op verschillen tussen leerlingen</i>		■			
Standaard 3 Begeleiding						
	1 Wij hebben normen voor welke resultaten wij willen bereiken (ten minste voor rek. en taal)		■			
	2 Onze normen bevatten de referentieniveaus taal en rekenen			■		
	3 Wij gebruiken een samenhangend LVS met genormeerde instrumenten en procedures		■			
	4 Ten minste 2x p/jaar analyseren wij de resultaten op school-, groeps- en individueel niv.		■			
	5 Wij volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling v/d lln.		■			
	6 Wij signaleren vroegtijdig welke lln. onderwijszorg nodig hebben		■			
	<i>De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen</i>		■			
Standaard 4 Onderwijszorg						
	1 Wij passen zonnodig de groepsplannen twee maal per jaar aan op de basis van toetsgegevens		■			
	2 Wij passen de ind. H.p. tenminste 2x per jaar aan op basis van toetsgegevens		■			
	3 Wij voeren de onderwijszorg volgens plan uit		■			
	4 Wij evalueren regelmatig de effecten van de onderwijszorg (wat de zorg heeft opgeleverd voor de ontwikkeling van leerlingen)		■			
	<i>Wij werken opbrengst- en handelingsgericht aan het uitvoeren van de onderwijszorg</i>		■			
Standaard 5 Ontwikkelingsperspectieven (handelingsplannen)						
	1 Onze ontwikkelingsperspectieven hebben een vaste structuur vlg. een formaat het bestuur			■		
	2 Onze OPP maken deel uit van het leerlingdossier		■			
	3 Onze OPP hebben een integraal karakter (1 kind 1 plan)			■		
	4 Onze OPP zijn leidend voor het personeel en event. externe partners		■			
	5 Onze OPP bevatten een omschrijving van het eind- en ontwikkelingsperspectief v/d lln.		■			
	6 Onze OPP bevatten in elk geval tussen- en einddoelen		■			
	7 Onze OPP bevatten doelen die gekoppeld zijn aan de referentieniveaus taal en rekenen			■		
	8 Onze OPP bevatten de inzet van middelen en extra menskracht		■			
	9 Onze OPP zijn handelingsgericht opgesteld		■			
	10 Onze OPP bevatten evaluatiemomenten		■			
	<i>Voor alle onderwijszorgleerlingen is een ambitieus OPP opgesteld</i>			■		
Standaard 6 Beleid leerlingenzorg						
	1 Wij hebben een duidelijke visie op leerlingenzorg		■			
	2 Onze visie hebben wij vastgelegd			■		
	3 Deze visie wordt gedragen door het hele team		■			
	4 We weten wat de onderwijsbehoeften van onze leerlingen zijn		■			
	5 Wij hebben vastgelegd wat een leerling met extra onderwijsbehoeften is			■		
	6 Wij hebben inzicht in de fysieke gezondheid van onze kinderen		■			
	7 Onze interne zorgprocedures zijn vastgelegd		■			
	8 Wij zetten zorgmiddelen gericht in		■			
	<i>Wij hebben een adequate leerlingenzorg</i>		■			

Standaard 7 Evaluatie leerlingenzorg					
1	Wij evalueren jaarlijks de leerlingenzorg	■			
2	Wij evalueren de resultaten van de leerlingen	■			
3	Wij evalueren het onderwijsleerproces	■			
4	Wij trekken consequenties uit de opbrengsten van de evaluatie	■			
5	Wij borgen de kwaliteit van het onderwijsleerproces	■			
6	Wij werken continu aan het verbeteren van het lesgeven	■			
7	Wij gaan jaarlijks na of de zorgmiddelen goed zijn ingezet	■	■		
8	Wij verantwoorden ons aan de ouders en bestuur	■			
Onze school gaat jaarlijks de effecten na van de zorg en past zonodig het beleid aan.		■			
Standaard 8 Deskundigheid					
1	Wij zijn deskundig in het begeleiden van Iln. met extra onderwijsbehoeften	■			
2	Wij beschikken over didactische competenties (bv. Gedifferentieerd werken)	■			
3	Wij beschikken over pedagogische competenties (bv. Omgaan met respect, omgangsregels)	■			
4	Wij beschikken over organisatorische competenties (bv. Goed klassenmanagement)	■			
5	Wij werken continu aan het vergroten van deskundigheid	■			
6	Wij staan open voor reflectie en voor en voor ondersteuning	■			
7	Wij werken aan onze handelingsgerichte vaardigheden	■			
8	Wij hebben de mogelijkheid in teamverband te leren	■			
9	Wij nemen deel aan lerende netwerken over de leerlingenzorg	■			
Wij zijn deskundig en werken in een professionele cultuur		■			
Standaard 9 Ouders (indien gewenst en afgesproken ouders vervangen door leerlingen)					
1	Wij gebruiken de ervaringsdeskundigheid van ouders (en/of Iln.)		■		
2	Wij bevragen ouders/Iln. over hun wensen en verwachtingen		■		
3	Wij bevragen ouders over hun ervaringen met huis		■		
4	Wij informeren ouders over de ontwikkelingen van hun kind. Bij leerling over zijn ontw.		■		
5	Wij doen dat tijdig en regelmatig		■		
6	Wij betrekken ouders/Iln. bij het opstellen en evalueren van plannen voor hun kind.			■	
7	Wij maken afspraken met ouders over de begeleiding en wie waarvoor verantwoordelijk is		■		
8	Wij bespreken met ouders het OPP/H.P.	■			
9	Wij betrekken ouders bij de warme overdracht naar een volgende groep		■		
10	Wij voeren met ouders een overdrachtsgesprek bij aanmelding		■		
11	Wij houden met ouders een exitinterview				■
12	Wij ondersteunen ouders en Iln. bij de overgang naar een andere school	■			
Wij betrekken ouders/Iln. nauw bij de school en de zorg			■		
Standaard 10 Organisatie van de onderwijszorg					
1	Wij hebben een goed toegeruste interne begeleiding (IB)	■			
2	De IB-er beschikt over voldoende tijd en middelen		■		
3	De IB-er is voldoende gekwalificeerd	■			
4	Taken op het gebied van onderwijszorg zijn bij ons duidelijk belegd		■		
5	De IB-er heeft een duidelijke taakomschrijving		■		
6	Coaching en begeleiding van learen is onderdeel van de taak v/d IB-er		■		
7	Taken en verantwoordelijkheden van leraren en directie op het terrein v/d Iln. zorg zijn duidelijk en transparant	■			
8	Leraren worden ondersteund bij de ontwikkelingsperspectieven	■			
9	Onze onderwijszorg is goed georganiseerd in de praktijk	■			
10	Wij kunnen snel deskundigheid inschakelen voor hulp	■			
11	Bij ernstige problemen wordt er snel ingegrepen	■			
12	Wij weten waar wij terecht kunnen in de regio voor leerlingen met extra onderwijsbeh.	■			
13	Onze onderwijszorg is afgestemd op de zorgstructuur v/h bestuur/SWV	■			
Wij hebben een effectieve zorgstructuur in de school		■			
Standaard 11 Zorgteam (of andere benaming)					
1	De taken van ons zorgteam zijn duidelijk		■		
2	Onze IB-er leidt het zorgteam in de school	■			
3	De taken van het zorgteam zijn vastgelegd		■		
4	Ons zorgteam bereidt de verwijzing naar een andere school voor	■			
5	Ons zorgteam ondersteunt ouders/leerlingen bij een verwijzing	■			
6	Ons zorgteam bereidt de bespreking van onze Iln. i/d PCL of ander indiceringsloket voor	■			
7	Ons zorgteam organiseert snelle hulp in de school	■			
8	Ons zorgteam is het informatieloket voor ouders/leerlingen		■		
Wij hebben een goed functionerend zorgteam			■		

Standaard 12 Warme overdracht					
1	Er is warme overdracht van voorschoolse instellingen of (SbO/SO) bij terugplaatsing				
2	Wij organiseren warme overdracht met voorschoolse instellingen/vorige school				
3	Het OPP/HP sluit aan bij de aanpak/het plan v/d voorschoolse instelling/vorige school				
4	Wij koppelen in het 1e jaar terug a/d voorschoolse voorziening/vorige school				
5	Er is warme overdracht tussen de leerjaren binnen onze school				
6	Er is warme overdracht van onze school naar het VO				
7	Wij organiseren warme overdracht bij de overgang naar een andere school				
8	Wij volgen onze lln. die de school hebben verlaten ten minste gedurende 1 jaar				
	Wij dragen leerlingen zorgvuldig (warm) over				

Aandachtspunten die vanuit het basisprofiel naar voren komen en waar we matig of onvoldoende op gescoord hebben:

- We houden een exit interview met ouders.
- We betrekken ouders en/of leerlingen bij het opstellen en evalueren van de plannen met betrekking tot het kind.
- Wij koppelen in het eerste jaar terug, aan de hand van voorschoolse voorziening of vorige school.
- Wij volgen onze leerlingen die onze school hebben verlaten gedurende het eerste jaar.

Groepsplanperiode	Maand	Acties	
Periode 2b	Juni	Groepsplan evalueren en groepsoverzicht maken	
		Groepsoverdracht (groepsoverzicht & leerlingdossier)	
		LOVS E-toetsen	
		Trendanalyse (plan van aanpak)	
Periode 1a	September	Teambijeenkomst opbrengsten (resultaten en conclusies)	
		Leerlingbespreking vanuit overdracht eind juni/doublures.	
		Consultatie.	
Periode 1b	Oktober	Opstellen nieuwe groepsplannen	
		Klassenbezoeken IB/MT/directie gericht op groep en handelen leerkracht	
		Tussenevaluatie groepsplannen en bijstellen	
		Groepsbesprekingen	
Periode 2a	November	Leerlingbesprekingen (vanuit groepsbespreking gesignaleerd)	
		Consultatie	
		Viseon gr. 3-8	
		Observatielijsten gr. 1-2 Tweesprong (Zonnehof zie onderaan dit schema)	
		December	-
		Januari/Febr.	Cito LOVS M-toetsen gr. 1 t/m 8, Viseon gr. 1-2
Periode 2b	Februari	Trendanalyse	
		Teambijeenkomst opbrengsten (resultaten & conclusies)	
		Evalueren en opstellen nieuwe groepsoverzichten/groepsplannen	
		Groepsbesprekingen	
		Leerlingbesprekingen (vanuit groepsbespreking gesignaleerd)	
		Consultatie	
Periode 2b	Maart	Observatielijsten gr. 1-2 Tweesprong (Zonnehof zie onderaan dit schema)	
		Klassenbezoeken IB/MT/directie gericht groep en handelen leerkracht	
		Tussenevaluatie groepsplannen en bijstellen	
		Eindtoets groep 8 en Entreetoets groep 7	
Periode 2b	April	Leerlingbesprekingen	
		Consultatie	
		LOVS E-toetsen	
		Groepsplan evalueren en groepsoverzicht maken	
Periode 2b	April/mei	Groepsoverdracht (groepsoverzicht en leerlingdossier)	
		Trendanalyse (plan van aanpak)	
		Teambijeenkomst opbrengsten (resultaten en conclusies)	
		Mei-Juni	LOVS E-toetsen
Periode 2b	Juni	Groepsplan evalueren en groepsoverzicht maken	
		Groepsoverdracht (groepsoverzicht en leerlingdossier)	
		Trendanalyse (plan van aanpak)	
		Teambijeenkomst opbrengsten (resultaten en conclusies)	

Taken / verantwoordelijkheden bij cyclus HGW-OGW

Groepsbesprekingen / groepsoverzicht en groepsplannen

Leerkracht: Invoeren LOVS, analyse maken op groeps- en individueel niveau, opstellen en evalueren groepsoverzichten en groepsplannen, hulpvraag groepsbespreking formuleren, evt. aanpassingen vanuit de groepsbespreking verwerken in groepsoverzicht en groepsplan.

Intern begeleider en RT-er: Bespreken plan, feedback geven, aansturen eventuele bijstellingen, verzamelen plenaire bevindingen/ontwikkelpunten, IB-er koppelt deze bevindingen op teamniveau terug en maakt hiervan verslag.

Directie: Doorspreken belangrijke aandachtspunten uit de groepsbesprekingen met intern begeleider.

Leerlingbesprekingen

Leerkracht: Leerlingen inbrengen aan het eind van de groepsbespreking, hulpvraag formuleren en aanvullende informatie inwinnen. Acties en afspraken terugkoppelen met ouders.

Intern begeleider en RT-er: Samen met leerkracht plan van aanpak opstellen, acties formuleren. Vervolgafspraken worden gemaakt tijdens leerlingbespreking en bewaakt door Interne Begeleider.

Directie: Doorspreken belangrijke aandachtspunten uit de leerlingbespreking met interne begeleider.

Consultaties

Leerkracht: Leerlingen inbrengen aan het eind van de groepsbespreking en/of leerlingbespreking. Hulpvraag formuleren en aanvullende informatie inwinnen. Acties en afspraken terugkoppelen met ouders.

Intern begeleider en RT-er: Samen met leerkracht en externe begeleider plan van aanpak opstellen, acties formuleren en vervolgafspraken maken.

Externe begeleider: Orthopedagoog/Psycholoog: Helpt om hulpvraag beter te definiëren en tips en handreikingen te geven voor het plan van aanpak.

Directie: Doorspreken belangrijke aandachtspunten uit de consultatie met interne begeleider.

Trendanalyses

Leerkracht: Zorgt dat de toetsen zijn ingevoerd in Cito LOVS. Gebruikt de gegevens voor analyse en afstemming in het groepsplan. Neemt deel aan teambijeenkomst waar plenair alle Citoresultaten worden besproken. Trends op schoolniveau worden gezien, besproken, uitgewisseld/geanalyseerd. Leerkracht gaat op groepsniveau aan de slag met tips vanuit deze plenaire bespreking.

Intern begeleider/Directie: LOVS gegevens invoeren in excellbestand. (Dit bestand laat de trends op groepsniveau en op schoolniveau zien).

Bereiden eerste analyse voor, bespreken en nodigen hierbij leerkrachten uit om mee te analyseren in een teambijeenkomst. Maken verslaglegging van deze gezamenlijke analyse. (Verslag dient als onderlegger voor vervolgstappen op schoolniveau en groepsniveau. Verder wordt dit verslag gebruikt ter voorbereiding voor de monitorgesprekken op bovenschools niveau).

Klassenbezoeken

Leerkracht: Leerkracht bereidt les voor passend in het reguliere programma.

Intern begeleider/MT/Directie: Geven bij leerkrachten aan welke les (afhankelijk van de ingezette schoolontwikkeling) er geobserveerd wordt en tevens welk onderdeel (persoonlijke ontwikkeling) van het D.I.M.

Beiden observeren de les gedurende 30 minuten. Daarna volgt nabespreking door interne

begeleider en directie van ongeveer 10 minuten. Aansluitend volgt nabespreking met leerkracht gedurende 20 minuten.
Leggen observatie en ontwikkelpuntenpunten op leerkrachtniveau vast op formulier Kijkwijzer.
Zorgen voor kopie hiervan voor leerkracht en bergen dit op in Kwaliteitshandboek.
Zorgen voor verslag van ontwikkelpunten op teamniveau en koppelen dit terug in een teambijeenkomst.
Deze ontwikkelpunten zijn uitgangspunt bij een volgende observatie.

Ambities met betrekking tot basisondersteuning 2015-2019

De komende vier jaar willen we onderstaande ambities verwezenlijken:

- De medewerkers kunnen afstemmen op de onderwijsbehoeften van de kinderen door gebruik te maken van het DIM-model.
- Leerkrachten maken kwalitatief goede groepsplannen die ook op proces en op specifieke inhoud worden geëvalueerd.
- De leerkrachten kunnen groepsoverstijgend werken bij de vakgebieden WO, techniek en expressie.
- De medewerkers vinden het belangrijk dat kinderen betrokken worden bij de opzet van hun eigen leerproces (talenten), full partnership.
- Ouderbetrokkenheid 3.0. Er is een goed samenwerking tussen school en ouders. Ouders en school werken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid aan de ontwikkeling van de leerling.
- Meer zicht op en kennis van leerlijnen en kerndoelen
- Eigenaarschap van medewerkers verder ontwikkelen
- We koppelen terug met voorschoolse voorziening in het eerst jaar van opstart. Tevens volgt er een warme overdracht van voorschool naar school.

C5.5 Deskundigheid voor ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Op basisschool De Zonnehof wordt voor de kinderen een degelijke onderwijsbasis verzorgd. Aanvullend hierop bieden we expertise en deskundigheid. Onderstaand wordt de expliciete deskundigheid intern en extern omschreven.

Deskundigheid:

- Ondersteuning van leerlingen vindt zoveel als mogelijk plaats in het primaire proces.
- De verwerking van de leerstof wordt afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- De pedagogisch-didactische vaardigheden van leerkrachten worden verder ontwikkeld door middel van scholing en/of coaching.
- De eenduidigheid van het pedagogisch klimaat wordt verder ontwikkeld. De rol en positie van de interne begeleider wordt verstrekt d.m.v. professionalisering, coaching, intervisie en een professioneel geleid IB netwerk waaraan niet vrijblijvend wordt deelgenomen. Doelstelling is dan om de kennis en vaardigheden van de interne begeleiders te versterken.
- Leerkrachten ontwikkelen aantoonbaar meer kennis, differentiatievaardigheden en inzichten om leerlingen met gedragsproblemen en/of andere ondersteuningsvragen goed te kunnen helpen. Het accent zal daarbij dienen te liggen op nadenken over vaardigheden om het anders te doen. (Nog) meer doen is in veel gevallen niet toereikend.
- Leerkrachten participeren allemaal in een leernetwerk waar naast inhoud ook informeel leren en uitwisselen belangrijk zijn. Op schoolniveau wordt dit ook uitgewisseld.

- Er wordt gebruik gemaakt van de expertise van deskundigen voor studiedagen.

Interne Deskundigen:

- Intern begeleider
- Taal/leesspecialist
- Dyslexiespecialist
- Excellente leerkrachten
- Specialist meer- en hoogbegaafdheid
- ICT-er

Externe deskundigen:

- Orthopedagoog
- Intern ondersteuningsteam
- Ambulant begeleider
- Logopediste
- Psychomotorische Trainer
- Schoolarts (onderdeel van het ZAT)
- Generalist van Centrum Jeugd en Gezin
- Marleen Kock, Opmaat tot leren
- Martien van Litsenburg, Habilis
- Bureau Wolters Cito

Hulpmiddelen:

Er zijn leerlingen die gebaat zijn bij aanpassingen en/of hulpmiddelen voor het volgen van onderwijs. Kleine aanpassingen kunnen wij toepassen binnen onze school; denk hierbij aan aanpassingen van een stoel of een bureau, hulpmiddelen zoals bijvoorbeeld een laptop. Deze aanpassingen en hulpmiddelen worden vaak vergoed door UWV. Indien deze niet vergoed worden, gaan we als school in overleg met ouders.

Leerlingen met een dyslexieverklaring kunnen vanaf groep 5 gebruik maken van Kurzweil.

Gebouw:

- Alle lokalen zijn op de begane grond. Deuren zijn berekend op een rolstoel. Er zijn wel drempels in het schoolgebouw aanwezig.
- Ons gebouw is voorzien van een invalidentoilet.
- De groepslokalen zijn nagenoeg allen gesitueerd rond een centrale hal. Op deze manier kunnen groepen samen- en groepsdoorbrekend werken.
- Er is ruimte in de groep voor één op één begeleiding en er zijn werkplekken voor leerlingen beschikbaar in de centrale hal en een verwerkingsruimte/overblijfkokaal. Deze ruimten zijn zichtbaar voor de leerkracht vanuit de groep.
- In ons schoolgebouw is een dependance van de bibliotheek aanwezig.
- Tevens is peuterspeelzaal Okido enkele dagdelen in één ruimte aanwezig. Deze en andere ruimten worden gezamenlijk door de school en de Peuteropvang gebruikt.

Aandacht en tijd:

- In de regel zijn alle groepen combinatiegroepen.
- In de reguliere lestijden werken de leerkrachten volgen het principe van HGW.
- Daarnaast hebben we per week ongeveer 4 uur ruimte om RT op individueel of in kleine groepen te verzorgen. De RT vindt meestal buiten de reguliere groep plaats. De RT is vooral voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben.
- Twee uur per week is er ruimte voor de interne plusklas. Deze kleine groep leerlingen werkt in de plusklas aan extra uitdagende activiteiten. Hieraan kunnen ze in de reguliere groep verder werken. In de plusklas zitten in regel leerlingen vanaf groep 3/4.

- Er is een mogelijkheid om één dagdeel per week deel te nemen aan de meerschoolse plusklas van MeerderWeert. Deze voorziening is voor hoogbegaafde leerlingen.
- Afhankelijk van de hulp/zorgvraag kunnen ook externe deskundigen (AB-er, psychomotorische trainer) tijdens schooltijd een rol hebben in het begeleiden van de leerling.

Samenwerking met partners:

Basisscholen zijn wettelijk verplicht om ervoor te zorgen dat ook kinderen met leer- en gedragsproblemen zoveel mogelijk naar de gewone basisschool kunnen gaan. Om dit te realiseren, moeten basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs met elkaar samenwerken op het gebied van leerlingenzorg.

- Basisschool De Zonnehof maakt deel uit van het samenwerkingsverband Weert/Nederweert. Hierin participeren PO/VO scholen. Tevens werken we samen met de scholen voor speciaal onderwijs. Op deze wijze werken we samen aan passend onderwijs voor ieder kind.
- De situering van De Zonnehof is zodanig dat we veel contact hebben met VO scholen uit het samenwerkingsverband Roermond en omstreken.
- Daarnaast onderhoudt de basisschool contacten met alle ketenpartners in de regio, waar ouders met hun kinderen van onze school voor begeleiding of onderzoek een beroep op doen.

Er is een goede samenwerking met partners zoals Centrum Jeugd en Gezin, dyslexiebehandelaars, GGD, leerplichtambtenaar en anderen.

De jeugd en gezinswerker van het Centrum Jeugd en Gezin is de vaste contactpersoon voor onze school en voor de ouders van onze school. Deze contactpersoon is jaarlijks aanwezig op de informatieavond van school.

- Voor scholing en consultatie maken we vier tot zes keer per jaar gebruik van de kennis en expertise van de orthopedagoog. Ook maken we gebruik van externe deskundigheid voor de duurzame schoolontwikkeling.

C5.6 Ondersteuningsvoorzieningen

Naast de basisvoorzieningen en de deskundigheid op Bs De Zonnehof zijn onderstaande ondersteuningsvoorzieningen op school aanwezig. Hierin willen we ons onderscheiden:

- De school heeft een aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen voor groep 3 t/m 8 in de groep en beschikt over een interne plusklas.
- Er is een mogelijkheid om één dagdeel in de week deel te nemen aan de meerschoolse plusklas in Nederweert.
- De school heeft een beleid en aanbod voor leerlingen met dyslexie en het dyslexieprotocol wordt aangepast met afspraken over Kurzweil.
- School heeft een protocol meer- en hoogbegaafden

Verdere ondersteuningsvoorzieningen zijn:

- De school heeft een meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.
- De school heeft een protocol voor medicijngebruik.
- De school heeft een protocol voor medische handelen.
- School heeft een gedragsprotocol en werkt met de methodiek van de "effectieve Conflicthantering".

Onderstaande ondersteuningsvoorzieningen zijn niet aanwezig of in ontwikkeling:

- De school heeft geen schakelklas en heeft geen passend aanbod voor NT2-leerlingen in de midden- en bovenbouw.
- Afspraken en beleid rondom het gebruik van Kurzweil (een ondersteunend leesprogramma voor dyslectische leerlingen) zijn in ontwikkeling.

Bijlagen met betrekking tot leerlingenzorg:

- **Meer- hoogbegaafdengroep Beleidsstuk zie bijlage nummer 7**
- **Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld, zie bijlage nummer 8**
- **Protocol medisch handelen, zie bijlage nummer 9**

C5.7 Grenzen aan de mogelijkheden van de leerlingenzorg en aan het onderwijs

De afgelopen jaren is de leerlingenzorg binnen de school en de expertise van leerkrachten verbreed. We willen onderwijs bieden aan alle kinderen, maar toch kan het zijn dat we grenzen van de zorg bereiken. Dit is het geval wanneer het handelingsvermogen van de school tekort schiet en we kinderen niet kunnen bieden wat ze nodig hebben. Het welbevinden van het kind, de kinderen in de groep en van medewerkers is hierbij voor ons van groot belang.

Voorbeelden van het bereiken van grenzen van onze zorg zijn bijvoorbeeld:

- Kinderen die de veiligheid en rust van andere leerlingen in gevaar brengen.
- Kinderen die het leerproces van andere leerlingen ernstig verstoren.
- Kinderen die zoveel extra of gespecialiseerde verzorging of behandeling nodig hebben dat het onderwijs niet voldoende tot zijn recht kan komen.
- Een gebrek aan opnamecapaciteit, veroorzaakt door het feit dat een groep al meerdere kinderen met speciale behoeften in de groep heeft.

Wanneer blijkt dat wij een leerling niet (meer) kunnen begeleiden, verwijzen we deze naar een school die beter bij de behoefte van de leerling aansluit.

C5.8 Ambities en ontwikkelingsopdrachten voor de komende jaren

We willen onze kennis blijven verbreden en verdiepen, zodat we passend onderwijs kunnen bieden aan onze leerlingen.

De komende vier jaar willen we onderstaande ambities verwezenlijken:

- De komende periode hebben we speciale aandacht voor sociale veiligheid.
- We vinden het belangrijk dat kinderen betrokken worden bij de opzet van hun eigen leerproces (eigenaarschap). Het voeren van kind gesprekken is hier wezenlijk onderdeel van.
- Leerkrachten maken kwalitatief goede groepsplannen die ook op proces en op specifieke inhoud worden geëvalueerd.
- Het maken van een OPP (ontwikkelperspectief/groeidocument) als leidraad voor de dagelijkse praktijk is onderdeel van de ontwikkeling van de leerkrachten binnen onze HGW-cyclus.
- Scholing van alle leerkrachten vanaf groep 5 zorgt ervoor dat Kurzweil maximaal kan worden ingezet.
- Ouderbetrokkenheid 3.0. Er is een goede samenwerking tussen school en ouders. Ouders en school werken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid aan de ontwikkeling van de leerling.
- We koppelen terug met voorschoolse voorziening in het eerste jaar van de opstart.

C5.9 Bijlagen leerlingenzorg

De Meerderweert leerlingenzorgklapper geeft hiervoor de basis.

Meerderweert leerlingenzorgklapper

- Toets afspraken en toets protocol (zie zorgmap op schoolniveau)
- Aanmeldings- en aannamebeleid (zie zorgmap op MW en op schoolniveau)

De Zonnehof

- Zorgniveaus op de eigen school: cascademodel (zie zorgmap op schoolniveau)
- Andere relevante zaken uit de leerlingenzorgklapper